

ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ

Organul Reuniunii notarilor comunali și cercuali din Transilvania Banat și părțile ungurene alipite.

REDACTOR RESPONZABIL:
ALEXANDRU BUHA,
consilier orășănesc

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
LUGOJ, STRADA BISERICII No. 24.

PRIMREDACTOR:

Cuprinsul:

Telegramaie. — Apelul presidiului. — Nihil sine Deo. — Convocarea congresului. — Observările Reuniunii notarilor din Huneadoara, relativ la proiectul de lege ref. adm. — Procesul Verbal ședinței congresului. — Memoriu Reuniunii Centrale relativ la proiectul de lege ref. administrative.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ADRESA.

NOTARIAT

p. u.

judetul:

ABONAMENTUL:

Pe 1 an 120 Lei
Pe 6 an 60 Lei

Apare în 1 a fiecărei luni

MANUSCRISELE

să primesc până în 10 a lunii
și nu să inapoiază.

ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ

Organul Reuniunii notarilor comunali și cercuali din Transilvania Banat și părțile ungurene alipite.

REDACTOR RESPONZABIL :

ALEXANDRU BUHA,
consilier orășnesc.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA :

LUGOJ, STRADA BISERICII No 24.

PRIMREDACTOR :

Ministerul de Interne a binevoit a recomanda revista noastră dlor prefecți de județe din întreagă țară prin circulară cu Nr. 1419 din 2 Ianuarie 1923 după cum urmează :

„In orașul Cluj apare de două ori pe lună o revistă cu denumirea „Administrația Română“, sub direcțiunea dlui Alexandru Buha, consilierul orașului Lugoj și dl Georgiu Chendi, notar diplomat.

Această revistă, care este organul Reuniunii Notarilor comunali și cercuali din Transilvania, Banat și părțile ungurene alipite, prezintă o deosebită importanță, ca fiind călăuză funcționarilor comunali și administrativi în toate chestiunile comunale, publicând toate legile și ordonanțele ministeriale, privitoare la bunul mers al serviciului administrativ, Ministerul apreciind necesitatea acestui organ, precum și cheltuelile mari, cu care se editează, vă roagă să binevoiți a-l recomanda tuturor comunelor sau notariatelor din acel județ spre abonare, costul unui abonament fiind de 120 lei anual.

p. Ministru: (ss) R. FRANASOVICI.

Abonamentele revistei se vor trimite la adresa casierului reuniunii centrale, d-lui Dr. VALER POP notar communal in Seica-Mare, judetul Târnava-Mare.

Dlor Notari!

Prezidiul Reuniunii Notarilor a adresat cu prilejul înaintării și numirii Dlui R. Franassovici secretarul general la Ministerul de Interne, de „Subsecretar de Stat“, următoarea telegramă de felicitare:

TELEGRAMA

Dlui R. Franassovici subsecretar de Stat la Ministerul de Interne

București.

Înaintarea și numirea D-Voastră a cauzat notarilor comunali din Ardeal și Banat deosebită bucurie și însuflețire. În numele lor și populației conduse de ei Vă felicităm și Vă dorim tot binele, succes și fericire.

Alexandru Buha
președintele notarilor.

Am primit următorul răspuns:

TELEGRAMA

Dlui Alexandru Buha, președintele asociației notarilor

Lugoj

Vă mulțumesc atât D-Voastră, cât și Colegilor D-Voastre pentru sentimentele mi arătați și pe care me voi străui să le merit.

Franassovici

În ziua Congresului nostru ținut în Timișoară (23 Octombrie 1923) am primit următoarele.

Telegrame :

Dlui Alexandru Buha președintele Reuniunii Centrale a notarilor din Transilvania și Banat Timișoara.

Regretând că nu pot lua parte la Congresul DVoastră și animat de aceleași sentimente de simpatie față de notari cercuali și comunali, Vă urez spor la munca și izbândă afiliațiilor DVoastră.

București, 22/10 1923.

Franassovici

secretar general al Ministeru'ui de Interne.

Dlui Alexandru Buha consilier orașănesc, președintele notarilor Lugoj.

Mulțumesc pentru amabila DVoastră invitațiune cu regretul fiind ocupat în serviciu, nu pot participa la dezbaterile înportanțelor chestiuni profesionale puse în Congres. Urez Congresului cele mai frumoase rezultate, fiind alături de acțiunea pur profesională a Reuniunii Notarilor, care constituie un corp înportant în administrația publică prin însăși atribuțiile sale publice, cât și prin chemarea socială în mijlocul poporului.

Prefectul județului Ciuc.

Reuniunea Centrală a notarilor comunali din Ardeal și Banat.

98—1923.

Domnule Notar !

Este adevărat, că revista noastră nu a putut apare în lunile August, Septembrie și Octombrie în lipsă de bani și de credit.

Atât Consiliul de Administrație cât și congresul ținut în Timișoara, a hotărât să mutăm administrația și redacția revistei dela Cluj la Lugoj, unde urmează a sta sub supravegherea și controlul direct al subsemnatului președinte. Astfel Revista va apare în viitor regulat. Totodată s-a hotărât, ca Revista No. 9 și 10 să se transmită cu rambursă notariatelor cari sunt cu abonamentul în restanță.

Pentru a putea achita datoria noastră pentru tipărirea și redactare de până acuma a Revistei și ca să putem eda Revista și pe mai departe, Vă facem cunoscut, ca notarilor în restanță cu abonamentul am expedit cu rambursă No. 9 și 10 al Revistei și Vă rugăm să binevoiți a achita necondiționat abonamentul din bugetul comunelor DV. și a nu refuza achitarea sub nici un motiv.

Vă mai asigurăm de data asta că Revista va apare în viitor mai regulat, mai bine redactată și cu un cuprins mai bogat, ca până acum. Credem deci, ca zace în interesul fiecărui notar și subnotar, să aibă aceasta Revistă profesională, din care va putea culege toate ordonanțele, regulamentele și instrucțiunile în vigoare privitor la funcționarea sa ca notar comunal sau cercual.

Vă rugăm în fine Dlor Colegi ca în viitor, în toate chestiunile ce ne privesc pe noi, ca notari, să vă adresați administrației Revistei noastre (în Lugoj), sau subsemnatului președinte.

În speranța că nizuințele noastre vor fi apreciate corespunzător de toți colegii, Vă rugăm să primiți asigurarea stimei noastre.

Lugoj, la 15 Noembrie 1923

Alexandru Buha
președintele Reuniunii Centrale.

„Nihil sine Deo“

În emblema țării românești — atât a României vechi, cât și a României mari, citim cuvintele „nihil sine Deo“ — nimic fără Dumnezeu. Aceste cuvinte arată, că țara noastră este așezată pe temeiul adevărului celui mai universal și principal: acela al existenței unei ființe supreme, cauza și scopul a toate în lumea aceasta. Adevăr, a cărui ignorare e privită ca o curată nebunie, de toți marii gânditori, dela sf. apostol Pavel în cartea sa către strămoșii nostri Români, până la cei mai moderni.

„Pământul acesta zidit din stânci verde, înflorit, arborii, munții râurile, mările cu mii de glasuri; nemărginita și adâncă mare de azur care plutește deasupra capetelor noastre; vânturile, care o mătură; norul negru, care se adună formându-se, acum vărsând foc, acum grindină și ploaie; ce este acesta? Da, ce?... Numim focul din norul negru de fortună „electricitate“, și ținem curpuri savante despre ea și scoatem ceva asămanat din sticlă și mătase; dar ce este? Ce l-a făcut? încotro merge?“

„Universul acesta, vai de mine — ce nu poate ști omul salbatic despre el: ce putem ști noi? Că e o forță, o complexitate înmăitată de forțe; o Forță, care nu este noi. Atâta tot; nu este noi, este cu totul diferită de noi. Forță, Forță, pretutindeni Forță; noi înșine o forță misterioasă în mijlocul lor. „Nu putrezește o frunză pe drum fără să n'aibă forță într'însa: căci altfel, cum ar putea să putrezească?“ Da, desigur și pentru Gânditorul Ateist. dacă un astfel de gânditor ar fi posibil, trebuie să fie o minune acest uriaș și nemărginit vârtej de forță, care ne învăluie pretutindeni: vârtej, care nici odată nu se oprește, înalt ca Nemărginirea. vechiu ca Veșnicia. Ce este el? Fapta Domnului, răspuns oamenii religioși; Atotputernicul Dumnezeu! Știința ateistă găngurește despre ea, cu nomenclaturi științifice, experimente și câte altele, ca și cum ar fi un biet lucru mort, bun de tras în sticle de Leyden și vândut pe torabă; dar bunul simț natural al omului, în toate timpurile, dacă e bine întrebuințat, îl proclamă că este un lucru viu — ah, un lucru de nespus,

divin; față de care cea mai bună atitudine pentru noi, după atâta știință, este temerea, închinarea cucernică și umilința de suflet; adorare, dacă nu în cuvinte, atunci în tăcere...“ (Carlyle, Eroii, trad. Antoniadă, 1922, pp. 10-12).

Pe acest adevăr are să se bazeze întreaga viața noastră. El e lumina, el ne călăuzește în toate acțiunile noastre, cari fără aceasta nu s'ar deosebi cu nime de acțiunile ființelor iraționale! Cunoaștere a ființei supreme implică chestia relației dintre noi și aceea ființă; aceasta relație se numește religie. În urmare, religia e un complex de adevăruri de credință și de morală, a căror tratare profesională privește Biserica cu preoții săi.

Biserica este așezământul, prin care se realizează ideea religioasă între oameni. De aceea, valoarea și importanța acestei instituțiuni e mai mare — sub raportul umanității — decât a oricărei instituții de pe pământ! Se poate concepe — de fapt a existat și există — viața omenească fără forme de guvernământ, fără căi de comunicație, fără igienă, nu s'a găsit înse, zice Cicero, popor fără instituții religioase!

Când s'a luat emblema țării noastre „Nihil sine Deo“, prin aceasta s'a codificat, mai mult ca în orice Constituție, respectul față de religie și cinstea Bisericii.

De aci urmează foarte firește, că toți, cari stau în serviciul patriei, vor căuta să colaboreze la asigurarea intereselor Bisericii. În special administrației îi revine un rol foarte frumos pe acest teren.

Preotul și notarul sunt părinții comunei; colaborarea lor frățească asigură fericirea populației de sub îngrijirea lor; neînțelegerea dintre ei ofere acelaș spectacol, ce îl au copiii ai căror părinți se ceartă.

Cari sunt punctele de contact, obiectele de colaborare între Biserică și administrație, sunt cunoscute și se vor putea cunoaște încă; lucrul principal e dispoziția de-a servi d e e a. Ideea patriei și umanitarismului, ideea viitorului unui neam, care a cunoscut, că niciodată, nicăiri, nu a fost, nu este și nu poate fi nimic fără Dumnezeu!

Dr. Nicolae Brinzeu
canonic, Lugoj.

Notarii comunali și cercuali din Ardeal, Banat și județul Mehedinți sunt invitați a lua parte la

marele congres

ce se va ținea la 23. Octombrie 1923 ora 10 a. m. în Timișoara, sala mare a Prefecturii cu următorul

program:

1. Deschiderea congresului.
2. Desbaterea memorului și proiectului al reformei administrative, elaborat de Reuniunea Centrală a notarilor.
3. Aranjarea situației notarilor și subnotarilor comunali.
4. Compunerea regulamentului unic de pensionare.
5. Tipografia comunală.
6. Revista „Administrația Română”.
7. Eventuale propuneri.

Șefii autorităților administrative, reprezentanții guvernului, Dnii senatori și deputați, reprezentanții presei sunt rugați a lua parte la acest congres

În preziua congresului, la 22. Oct. a. c. ora 2 p. m. va avea loc tot în sala Prefecturii

ședința Consiliului de Administrație.

Pentru că congresul să se poată începe la ora fixată, participanții și în deosebi delegații Reuniunilor

notariale județene sunt rugați a-și depune actele de delegație până la 8 $\frac{1}{2}$ la biroul congresului.

Lugoj, la 9. Octombrie 1923.

Simeon Ursu

primnotar.

Alexandru Buha

cons. oraș. și preș. a notarilor r.

Regulament

asupra ordinii și desbaterilor la congresul notarilor comunali.

1. Fiecare notar și subnotar e dator să se legitimeze la intrarea în sala de ședință a congresului. Delegații își vor depune la biroul congresului și actele de delegație.

2. Fiecare notar și subnotar, e dator a păstra liniștea și a nu conturba mersul demn al discuției.

3. Fiecare notar și subnotar, care dorește a lua cuvântul, e dator să se înscrie la biroul congresului, urmând se obțină cuvântul în ordinea înscrierii. La acelaș obiect numai odată se poate vorbi.

4. Pentru demnitatea desbaterilor și economizarea timpului se admit numai vorbirile scurte, la obiect.

5. Fiecare vorbitor se va supune eventualelor somații ale președintelui

6. Hotărârile, întrucât n'ar fi unanime, — se vor lua cu majoritatea voturilor. Voturile delegațiilor socotesc atâtea voturi, câți notari și subnotari prezintă

Votarea este secretă.

Observările

făcute la Proiectul de lege Reforma Administrativă Vaitoianu, și primite de către Reuniunea Notarilor comunali și cercuali din jud. Hunedoara.

Onorat Consiliu de Administrație a Reuniunii Centrale al Notarilor comunali și cercuali din Ardeal și Bănat!

Reuniunea județeană a Notarilor comunal și cercuali din județul Hunedoara a emis o comisiune din mai mulți membrii sub conducerea președintelui ei Dumitru Datca notar în Ilia-Murășană pentru ca împreună să studieze proiectul de lege pentru unificarea administrativă.

În urma acelei delegații aceasta Comisiune studiind atât în general, cât și în special punct de punct proiectul de reforma administrativă au consimțit intru toate și au prezentat obiecțiunile făcute de președinte și Adunării generale din 11 Septembrie, care au primit cu unanimitate acestea incredințând pe președintele lor mai sus amintit, ca să prezinte acestea Consiliului de

administrație al Reuniunii Centrale, ce-și va ținea ședința în Cluj la 26 și 27 Septembrie având ca un obiect din program și aceasta chestie vitală ce privește administrarea comunelor rurale și căror conducători morali și intelectuali azi sunt notarii comunali și cercuali din Ardeal și Bănat.

Acestea observări le-am cuprins în 2 liniiamente generale:

1. Observări în general și
2. Observări la diferitele articole ale proiectului.

În general.

Studiind dezvoltarea jurisdicțiunii administrative a diferitelor state și indiferentele epoce s'a constatat, că peatra fundamentală a unei administrații sănătoase intrun stat e administrația sănătoasă a unei comune,

ca cea mai mică unitate molecula în stat, dar administrația bună și sănătoasă trebuie să se emaneze de la această moleculă, care dacă e pusă pe baza solide.

Aceasta o înțelegem în forma dacă cea mai restrânsă administrație (cea comunală) e depusă în mâni conștiente de datorința lor, oameni cu școală și pregătire corăspunzătoare, cari sunt în stare a fi adevărații apostoli ai acelei comune.

Aici înțelegem pe Notarul ca reprezentantul puterii centrale și capul administrației comunale, care în urma pregătirii sale ce privește școala mână în mână cu preoții și învățătorii să susțină moralul în comună, respectul față de lege și progresul în toate direcțiunile ale populației din comună de sub conducerea lor economică, morală, progresul în privința intelectuală.

Multe dovezi avem, unde acestea organe au fost la culmea chemării lor ce frumoase progrese au arătat, iar la dincontra, unde acest ațoat nu sa putut adauge, acolo viața din sat lasă mult de dorit.

Aceasta sociație să impune tocmai acum, când după războiul mondial oamenii au venit acasă cu diferite idei de stricarea bunului și în genere contra administrației, bisericii și școalei.

Pentru asigurarea acestei situații administrarea comunelor e așa încredința oamenilor cu școală.

În special trecem la proiectul de lege după articole unde avem și cerem luarea în considerare a următoarelor amendamente :

Ad. 1. Susținerea numirilor comunelor etnografice a provinciilor ce formează Regatul, iar ce privește arondarea județelor și a comunelor să se ia în considerare situația financiară și economică.

Ad. 2. Rămâne.

Amendament :

Ad. 3. Comunele urbane sunt :

a) Cele existente până acum intrucât sunt în stare ași susține autonomia din propriile puteri.

b) Ori care comună care va putea satisface condițiilor de sub a) și va cere însăși ridicarea la comună urbană.

Comune Suburbane se pot declara acelea, cari cad în raza comunei urbane la distanță de 5 klm. și dacă acestea comună o cere sau consimte.

Ad. 6. Toate celelalte comune sunt comune rurale :

a) Comune mari rurale : de sine stătătoare cari pot să-și conducă independent administrația comunei impusă de legi și îndeosebi administrația intelectuală cari o reprezintă notarul atât în lăuntru comunei, cât și față de puterea centrală cu ajutorul primarului și organelor sale de executarea legii.

b) Comune mici și rurale : cari atât în urma situației lor geografice sau materiale nu pot îndeplini condițiile de sub a) ci sunt avizate mai multe la asociere pentru îndeplinirea acestora sub conducerea intelectuală a unui notar cercual, cu egală calificare și nivou ca la comunele mari rurale (independente)

Catunele sunt numai numiri locale deci independența administrativă nu are loc, deoarece acestea sunt afiliate numai comunelor mari sau rurale mai apropiate și cu care e în conex economic și de comunicație. Catunele aparțin de teritoriul comunei pe care se află.

Ad. 10. Concedem mutarea locuitorilor liberi din o comună în alta atunci să se desființeze Biroul populației.

Să se susțină amendamentele și formalitățile din §. 9 al art. XXII. 1886 legea Ungară.

Ad. art. 11. Să se stabilească, ce condiții să producă străinul sau să mențin dispozițiile pentru controlul străinilor (azi le prevede siguranța).

Ad. art. 12. Rămâne în întregime.

Capul administrației în comunele urbane e primarul, iar în comunele rurale e notarul, care trebuie să aibă o pregătire și inteligență aproape egală cu a primarului din comunele urbane, deci notariul are a fi pe lângă reprezentantul puterii centrale și capul administrației și ofițerul stărei civile, notarul ca reprezentantul puterii centrale ajutat în afară de primarul și — ajutoarele sale — consilierii comunali. execută toate ordinele venite de la puterea centrală și să mențină legătura întră popor și lege

Motivare la art. 15.

Să ne închipuim ce cap al administrației comunale poate să fie un primar din timpul de azi îndeosebi — abstragând de la analfabeți de 80% când primarii sau îmbulzât la aceste oficii pe titlul meritelor — afirmative — din război, în cele mai multe locuri chiar oameni absolute neconsiderați până atunci, în comună, ba chiar bătași și hoți înaintea războiului, ba chiar ne este cunoscut din fapte, că aproape în toate locurile conducătorii evenimentelor din 1918 au fost acelea persoane, cari și-au cules ca roadă să fie mai târziu primarul comunei lor, ca apoi mai târziu ca recompensă a partizanilor săi au conces și au tolerat câte abuzuri toate în dauna comunelor.

Ca rezultat al acestora putem înregistra devastările incalculabile ale pădurilor, demoralizarea ireparabilă a poporului și nestima față de inteligență și autorități ceia ce dacă va dauna mult, va fi dezastruosă pentru toată situația din comună.

Primarul în toate cazurile e om din satul lui, care, și are și conjuncturile sale de rudenii și interese personale, cari le preune intereselor comune și chiar în detrimentul statului și a comunei.

Notarul ca om cu școală și în cazurile cele mai multe străin din comună nu și poate câștiga o astfel de conjunctură în mod atât de daunător cu atât mai vartos, că în urma stării sale sociale nici nu reflectează la așa ceva.

Să-l închipuim pe notarul ca reprezentantul puterii centrale și executătorul acesteia dacă în ajutorul lui nu e nimeni fiind puterea administrativă în mâna primarului.

Notariul trebuie și să ceară să fie ofițerul stăreii civile, fiind-că el în urma pregătirii școlare cunoaște legile matrimoniale, ereditare, drepturile de apărare a le minorilor legitimi și ilegitiimi, ceea ce se recere indispensabil pentru-că prin conducerea registrelor stăreii civile să se apere și acestea drepturi

Ordinile puterii centrale reprezentate prin noiar și ține contact între puterea centrală și popor.

Motivarea separat.

Primarul cu organele sale subalterne execută — dinpreună cu delegații permanenți — toate hotărârile Consiliul comunal.

Ad art. 20. *Votul obligători* să nu se admită deoarece nu se poate executa.

Femeilor să nu li-se deee nici vot electoral nici comunal.

Motivare :

Cer eliminarea acestui punct, pentru-că femeia trebuie să aibă o vocațiune cu mult mai mare în viața socială și aceea este, creșterea și îngrijirea copiilor ei și conducerea gospodăriei casnice, cari lucruri sunt de o importanță cu mult mai mare pentru ea și îi recere destul timp decât se mai poată lua parte și în aface-rile administrative ale comunei.

Ad art. 22. Cu amendamentul la finea acestui articlu, în urma raportului, reprezentantului puterii centrale.

Ad art. 23. Rămâne în întregime.

Ad art. 24. Cu amendamentul la șirul 2 după cuvântul „jurământului” „în caz de necesitate” coop-tează prin vot secret consilierii.

Ad art. 27. Aliniatul ultim se eliminează „și mandatul consilierilor femei”.

Ad art. 38. Cu amendamentul la ș-rul al doilea după cuvântul „să aleg interpelația” „și cooptează”.

Ad art. 30. Cu amnedamentul la șirul al doilea după cuvântul „complectat” cu „interpelarea membrii de drept și cooptați”.

Alineatul 2 „jurământul se va primi de un delegat al Ministerului de interne prefectul sau delegatul său care poate fi reprezentantul puterii centrale”.

Formula jurământului să fie întregit după ultimul cuvânt cu zicerea „așa să-mi ajute Dumnezeu”.

Ad art. 31. Rămâne în întregime.

Ad art. 32. Reprezentantul autorității centrale după primirea jurământului pune în vedere Consiliului să procedă la alegerea primarului și al delegației permanente, el supraveghează demersul alegerii.

Ad art. 36. Consilierii cari după depunerea jurământului lipsesc fără motive legitime, iar nu 5 ședințe.

Ad art. 39. Convocarea Consiliul comunal să face de notarul și primarul

Ad art. 41. Propunerile privitoare la interesele comunei să fac de notar și primar, eventual de Consiliul comunal, delegația permanentă comunală, autori-

țiile de control precum și de ori care dintre consilierii.

Intreg articolul e prea desvoltat dă dreptul la prea mult să se amestece în agendele comunale.

Ad art. 42. Ase interpela că Consiliul nu poate delibera numai la prima convocare cu majoritate absolută iar la a două deliberează cei prezenți.

Vezi cele prescise în art. 22 din legea anului 1886.

Ad art. 44. Alineatul ultim : la caz de paritate, decide votul președintelui.

Ad art. 48. Președintele Consiliului are singur politica adunării

Dacă în sală ședințelor unul sau mai mulți asis-tenți, vor da semne publice de aprobare sau desapro-bare sau vor face șgomot în ori ce mod, președintele sau la insistența notarului ori care membru etc. etc.

Ad art. 49. Pentru fiecare ședință se va încheia o dare de seamă amănunțită, care se va semna de notar și primar și verificat de 2 membri designați în aceea ședință dintre cei prezenți.

Obiectele de interes public să aduc la cunoștința publică în mod obișnuit, iar cele de interes particular înscris despre decisul adus în chestie.

Ad art. 50. Toate deliberațiunile consiliului se vor înscrie în ordinea data lor întrun registru, parafat de notar și primar și ținut de notar.

Ad art. 51. Fiecare ședința a Consiliului se începe prin cetirea sumarului ședinței precedente.

Ad art. 54. Să abandonează :

Pentru-că :

Punct 1. aparține Comitetului școlar.

Punct 2. aparține Comitetului bisericesc

Punct. 3. aparține oficiului sanitar.

Ad art. 56. Delegația permanentă comunală e a-se compune, afară de notar și primar din : etc.

Ad art. 57. La încheierile delegației se ia parte și notarul.

Ad art. 58. Idem.

Ad art. 59. punct a). Se eliminează.

CAPITOLUL VI.

Ad art. 61. Notariul este capul administrației comunale în comunele rurale ajutat de primar în agen-dele externe.

Ad art. 63. În comunele rurale notarul și prima-rul în cele urbane primarul.

Ad art. 65. În comunele urbane primarul, iar în ceie rurale notarul ajutat în acestej agende de primar și agenții sei.

Ad art. 66. al. 1. Primarul cu notarul convoacă Consiliul comunal, primarul preșidează iar notarul e referentul Consiliului comunal.

Al. 3. Primarul în comunele urbane iar în cele rurale primarul și notarul propune etc.

Al. S. Notarul ca reprezentantul puterii centrale e oțterul stărei civile in această atribuțiune in caz de impedecare și absența Prefectul delega un notar in-vecinat sau substitutul notarului titular.

Primarul in comunele urbane, iar in cele rurale primarul și notarul și primarul dispune ordonanțarea plăților și semnează ordonanțele, restul pasagiului ră-mâne afară.

Primarul in comunele urbane, iar in comunele rurale numai notariul poate să dispenzeze din serviciu impējații și salariații comunei raportând despre aceasta măsura forurului indrept.

Primarul și notarul in comunele rurale inspectează puțele etc.

Primarul in comunele urbane, iar in comunele rurale primarul și notarul poate delega parte din atri-buțiunile sale numai alt membru altu delegațiunei per-manente prin decisiune scrisă.

Ad. art. 68. Primarul in comunele urbane, iar in cele rurale notarul și primarul indeplinește toate atri-buțiunile cari le sunt precizate prin legi și regulamente și cad in competența lor.

CAPITOLUL VII.

Ad. art. 69. Ordonanțele date de primari in co-munele urbane precum și de notar și primar in comu-nele rurale.

Ad. art. 70. al. 2. Contra hotărârei prefectului Consiliul comunal, notarul și primarul și ori ce locui-tor stabilit in comuna interesat in chestie are drept a face apel la Ministrul de Interne.

Timpul de apel e 15 zile.

Ad. art. 71. Ordonanțele nu devin executorii de-cât după-ce au fost adusă la cunoștința publică prin afișare, publicare, strigare, când conțin dispozițiuni de interes general și prin notificări, individuale făcute in-teresaților in celealalte cazuri.

Afișarea și publicarea sa constată prin certifica-rea autorităților comunale semnate de primari și notari iar incunoștințările individuale prin dovezi de primire.

CAPITOLUL VIII.

Ad. art. 74. Primarul și notarul delegațiunei per-manente pot fi desarcinați când Consiliul comunal a hotărât aceasta prin deliberare motivată rămânând res-ponsabili până la degajarea lor definitivă. Ceialaltă parte rămâne până la

Ad. art. 77. al. 2. Desarcinarea se pronunță in acest caz de cătră Consiliul comunal după normele provăzută in art. 74., in urma propunerii prefectului a Ministrului de interne sau a treimeci din Oonsilieri.

Dacă Consiliul nu a luat nici o măsură in termin de una lună decând a intervenit faptul care motivează perderea calitatii, desarcinarea sa pronunță atunci de cătră autoritatea, centrală, reprezentată prin notarul.

Ad. art. 82. Ministerul de Interne sau reprezen-tanții sei in comunele rurale notarul au drept etc

CAPITOLUL IX.

Ad. a.t. 83. Notariul este reprezentantul autorită-ții centrale in comuna rurală și capul administrației ajutat in aceasta din urmă însărcinare in partea exe-cutivă de primarul și organele sale.

In această calitate este însărcinat :

Cu luarea dispozițiilor pentru publicarea legilor etc. și cu atribuțiunile stipulate in capitolul VI. pe lângă celealalte agende.

El este șeful poliției judiciare ajutat de organele prevăzute in art. 65. modificat.

In caz de flagrand delict, el poate lua măsuri, să deține pe faptuitori la dispoziția autorității vestind pe Subprefect.

Notarul e incredințat indreptătit și obligat sub urmarea cercetării disciplinare a redacta petițiuni și orice acte de notariat pentru partide, cari recurg la oficiul său, pentru care servicii e indreptătit a incassa taxele fixate prin regulamentul stabilit de delegațiunea județeană.

Ad. art. 84. Notariul e membru de drept in con-siliul comunal asistă la ședințele consiliului e referen-țul ședințelor dând toate sfaturile și indrumările admi-nistrației comunale.

Ad. art. 85. Rămâne in intregime pe lângă modi-ficările de sub punct 86.

Ad. art. 86. Pentru a fi numit in funcțiune de notar pe lângă celealalte condițiuni generale ce se cer candidaților la funcțiunile publice candidatul trebuie se fie de etatea 23 ani impliniți absolut de cel puțin 8 cl. liceale, un an praxa anterior unui curs adminis-trativ de cel puțin 10 luni, ori se posedă ori carei alte școli superioare recunoscută de stat și anume : facultatea de drept.

Ad. art. 87. Notariul se numește in mod defini-tiv dacă implinește condițiile de sub art. 86. e inamo-vabil decât la cererea proprie.

Ad. art. 88. Notariul nu poate fi pedepsit sau în-locuit decât in conformitate cu dispozițiunile legiei de față și cu garantiile acordate de statutul funcționarilor și aprecierea legiei disciplinară și statutul referitor la permutare.

El are drept la inaintare pe loc și la gradații din trei in trei ani.

Ad. art. 89. Atât Ministerul de Interne, cât și Pre-fectul ai Subprefectul au dreptul se aplice măsuri dis-ciplinare notarului conform unui statut de procedură disciplinară.

Ad. art. 92. al. ultim. Acuzarea se va susține de iuriconsultul județan sau procurorul de stat și se va aproba de prefect.

Ad. art. 93. Când notariul sa făcut vinovat fapte grave cari ar putea atrage revocarea sa el poate fi dat în judecată autorităților disciplinare, de care poate se fie suspendat din serviciu.

Partea ceialaltă rămâne

CAPITOLUL X.

Ap. art. 95. Fiecare comună va înființa serviciile, de care are nevoie în limita mijloacelor de cari dispune, având dreptul a recurge și la ajutorul din partea statului.

Aliniatul ultim rămâne, în întregime.

Ad. art. 96. Fiecare comună cu notariat independent sau tot complexul comunelor asociate pentru susținerea unui notar va avea unul sau mai mulți notari cu egală calificare a notarului și puși la dispoziția notariului, supus fiind totodată la urmările disciplinare ca notariul, cassieri, agenți de împlinirea dărilor și personal de pază și poliția satorit de regulament comunal.

Ad. art. 97. Rămâne afară.

Ad. art. 99. Comunele rurale, care nu dispun de mijloace se pot asocia pentru ași numi în comună personalul absolut necesar precum notari, subnotari, medicul, agent sanitar etc.

Pasagiul ultim rămâne în întregime.

Ad. art. 100. Funcționari comunali sunt de două categorii:

Funcționari administrativi și funcționari de specialitate.

Din prima categorie fac parte notariul, subnotarii, primariul, cassierul, ceialaltă parte a pasagiului se omite rămânând numai aliniatul ultim.

Ad art. 101. La finea articolului se adaugă:

În statutul unic al funcționarilor sau statut comunal făcut în cadrele acestuia.

Ad. art. 102. al. 1 și 2 rămâne. Se completează însă:

a) În comunele rurale notari și subnotari pe lângă menținerea actualilor, de aci încolo să aibă cel puțin 8 clase liceale. un an praxă în cancelarie notarială și un curs de un an, celalalt personal auxiliar: scriitori, grefieri cel puțin 4 clase medii, iar ceialalți cel puțin cursul de 4 clase primare sau a unei școli elementară.

b) și c) Ca la comunele rurale.

Aliniatul ultim rămâne.

Ad. art. 103. Sa abandonează, deoarece funcționari sunt în cadrul după vechimea serviciului.

Ad. art 104 Abandonat.

Ad. art. 105. al. 1 rămâne în întregime, al. 2. Funcționarii comunali au dreptul la înaintare în grad pe loc din trei în trei ani.

Ceialaltă parte rămâne.

Ad. art. 107 1. La aliniatul 1 la fine după și primariul comunei respective, a se adauga: afară de

comisiunea disciplinară față de notari ai carei membrii sunt stipulați prin art. 92, 93.

2. După aliniatul 4. la fine după ce va ținea seama la înaintare se adauga:

Dacă în decurs de 2 ani nu a mai fost urmărit pe cale disciplinară dela aceasta dată.

3 După aliniatul 5. la fine: După precurgerea observărilor naintate de funcționarul acuzat.

4. Aliniat 6. înaintea comisiunilor disciplinare capii administrațiilor comunale au dreptul de a susține acuzația pe lângă modalitățile stipulate în art. 92, 93 în ce privește notariul, iie personal, fie prin delegații lor, fie prin memorii scrise

Aliniatul 7, capii administrațiilor comunali au dreptul fără avizul comisiunilor disciplinare să aplice pedeapsa înscris tuturor funcționarilor comunali, iar pe cei administrativi săi suspende pentru cel mult o lună pe lângă hotărâre înscris cu pierderea salariului sau a-i amenda fără suspendare cu o amendă, care să nu depășască salariul pe o lună în cazuri nu tocmai grave.

CAPITOLUL XI.

Edilitatea.

Ad. art. 108. Comunele sunt datoare ca în cadrul programului de lucrări prin oficiul serviciului edil județean din oficiu pentru comunele lipsite de mijloace prevăzut de art. 252 etc etc.

Aliniatul 2, la fine:

În caz de urgență comunele pot întreprinde lucrări de edilitate cu avizul serviciului edil și afară de programul stabilit.

Aliniat 5. El va fi alcătuit de serviciul tehnic local iar în lipsă unui astfel, de serviciu edil județean, care e obligat a face lucrările grătuit.

Ad. art. 110. Aliniatul 3., la fine timpul avizului în loc de 3 luni e 40 zile.

Ad. art. 111. Aliniatul 1., la fine a se adauga:

Pe lângă aprobarea serviciului edil la comunele rurale.

Aliniatul 2., la fine în loc de avizul secțiunei tehnice din Ministeriul de Interne în comunele rurale serviciul tehnic județean; serviciul edil, și numai în comunele urbane serviciul tehnic al Ministeriului, iar în caz de protest și la comunele rurale se supun aprobării Ministerului de Interne.

Ad. art. 113. Străzile, pasagele sau piațele ce se vor deschide fără autorizatia în regulă din partea consiliului comunal, acărui hotărâre poate fi apelată la autoritățile îndrept, vor putea fi deschise de către delegația permanentă comunală.

Ad. art. 114. La mijlocul pasagiului în loc de: Delegațiunea permanentă comunală: să compune din primărie cu notariul și primarul acărui hotărâre să poate apela la comisiunea permanentă comunală, delegația județeană, iar în comunele urbane la Minister.

Ad. art. 115 Finea aliniatului 1. se adaugă:

Conform statutului județean de edificare.

Aliniatul 2., în loc de 20 zile 15 zile.

Tot acest liniat: Petiția notariul are drept să se adreseze Comisiunii județene și justiției pot fi îndrumate părțile numai în cazul când obvine chestie de litigiu ce privește dreptul de proprietate

Ad. art. 116. La finea art. a se adaugă:

Cu ocaziunea pettractării cererii de edificare notariul cu primariul e îndreptat să stabilească linia de edificare și a stradelor.

CAPITOLUL XII.

Poliția în comună.

Ad. art. 118. Notariul este șeful poliției comunale, iar primariul ajutorul acestuia în executarea dispozițiilor în aceasta privință.

În caz de urgență notariul intervine etc. etc.

Ad. art. 119 Măsurile de poliție comună să se aplică de notari, în lipsa lui de primar, conform legilor și regulamentelor etc

Ad. art. 120. Notariul în comunele rurale, iar în comunele urbane primariul ia măsuri pentru a împiedica uzul ilicit, furtul și pagubele de câmp etc.

Ad. art. 121. Tot ca sub art. 120.

Ad. art. 122. Tot ca sub art. 120 și 121, la finea art. ce privește aplicarea pedeselor a-se avea în vedere art. 12 din 1894, respective legea rurală.

CAPITOLUL XIII.

Comunele sub urbane.

Ad. art. 123 La finea aliniatului 1, vezi modificările propuse la art. 3, la finea liniatului 2. de o parte, iar de cealaltă parte de Consiliul comisiunii permanente a comunei.

Ad. art. 124. La finea aliniatului 1: Cu consimțământul comunei respective și hotărârile în aceasta privință să pot apela la autoritățile în drept în 15 zile.

Ad. art. 127. Declararea de comune suburbane este obligatorie după îndeplinirea tuturor formelor de sub art. 3., 124.

Ad. art. 129. Consiliul comunei sub urbane este reprezentat în Consiliul comunei urbane prin delegația permanentă comună în proporție numerică al locuitorilor etc. etc.

Ad. art. 132 Dacă se ivesc neînțelegeri asupra măsurilor comunale atât urbane cât și suburbane.

Titlul III.

CAPITOLUL I.

Ad. art. 135. Ase interpela cine sunt funcționarii județeni:

I. Prefectul, reprezentantul puterii centrale și capul administrației în județ. ajutat de directorul prefec-

turei și celelalte organe instituite conform articolelor următoare:

II. Subprefecții de circumscripție dinpreună cu secretar(iilor)ul seu.

Ad. art. 216 Pe lângă celelalte condițiuni cerute pentru candidații la funcțiuni publice Subprefecții trebuie să fie licențiați în drept sau să aibe un titlu echivalent ori a unei școli superioare de specialitate (8 cl. liceale cu maturitate și cursul administrativ notarial după art. 20 din anul 1900, sau examenul de Stat administrativ) și să aibă cel puțin un an împlinit în funcțiune conducătoare (notari) la administrație comună.

Cu încunjurarea acestui an de praxă se nu fie nimeni denumit de subprefect, căci altfel nu se poate exercita controlul pescris de lege pentru atribuțiunile subprefecților asupra comunelor.

Titlul IV.

CAPITOLUL X.

Organizarea serviciilor județene. Personalul și autoritatea disciplinară

Ad. art. 239. În comunele rurale pe baza condițiilor de licitație înscriere sau exploatare făcute de notari și primari arendarea, închirierea și exploatarea etc.

Ad. art. 250. Aliniatul ultim se modifică:

Pentru comunele cari nu au un serviciu tehnic, acestea lucrări se întocmesc de serviciul tehnic județean, (serviciul edil de poduri și șosele) în schimbul plății ce se va hotărâ cu aprobarea delegațiunii județene permanente, iar pentru comunele cari nu pot suporta aceste cheltuieli în mod grătit.

Ad. art. 252. Aliniatul 1., să se întregască cu următorii pașagi: Iar din caz în caz de vize și schite despre edificările necesare până la compunerea planului general.

Titlul VI.

Valabilitatea deliberarilor Consiliilor comunale și județene.

Ad. art. 317 Un exemplar de pe procesele verbale cari preting aprobarea superioară, precum sunt instrăinări de avere, arendări peste 6 ani, împrumutări, statule, înființare de posturi nou, sau sistare de posturi existente și orice hotărâre apelată să trimită în termen de 15 zile dela termenul de apelată la Delegația județeană spre aprobarea Prefectului pentru comunele rurale, iar pentru celelalte comune (urbane) prin Prefectul județului Ministeriului de Interne spre deliberare și aprobare

Ilia-Mureșana Cugir, în 24. Septembrie 1923.

Vasilie Motoacă m. p.
v. președinte.

Datca Dumitru m. p.
președinte.

Pentru conformitatea originalului:

Datca D.
președinte.

Proces verbal

dresat în 23 Octombrie 1923 în Congresul notarilor comunali și cercuali din Ardeal, Bănat, Crișana, Maramureș și județul Mehedinți ținut în sala Prefecturii județului Timiș-Torontal în orașul Timișoara.

Prezenți :

Din partea autorităților :

Prefect Dr. Iuliu Costea.

Director general din Ministerul de Interne
Petru Modolea.

Subprefect Bejan.

Primpretori : Penta Gheorghe, Amos Gligor, Dr. Ardelean Ioan, Dr. Luțai Liviu.

Din Partea oaspeților :

Ramneanțu Patrachie deputat.

Prezidiul Reuniunii :

Pop Dumitru, Aurel Fildau, Gheorghe Comșa v. președinte. Olariu Nicolae notar. Dr. Pop Valer cassier.

Iar din partea notarilor pre cum urmează pe județe :

- 1) Arad: Nimenea. 2) Alba inferioară: Stoia Nicolae. 20) Târnava mare: Dr. Rusu Iuliu. 3) Sibiu: Olariu Nicolae. 4) Coojocna: Pop Dumitru, Galoș Traian. 5) Bihor: Fildan Aurel, Bica Ludovic. 6) Caraș-Severin: Petruț Ioan, Popovics Petru, Ieronim Vacariu, Hațegan Isac, Pavel Voina, Desideriu Sarafalean, Gruia Șest, Trifonescu Iuliu, Toma Luca, Anghel Maxim, Pomoja Gheorghe, Radulescu Ioan, Bala Ioan, Dragu Aurel, Szednik Carol, Ciorogar Petru, Pepa Iosif, Horváth Gheorghe, Oprean Nicolae, Hornoc Ioan, Hodoși Samoil, Schwartz Carol, Holschwandner Francisc, Milenkovici Gheorghe, Crăciunescu Alexandru, Băiaș, Traian, Ungurean Cornel, Müller Adolf, Németh Géza, Dobrov Adolf, Szava Ioan, Ruzicska Béla, Frum Iosif, Molitoris Ludovic, Ioan Gheorghe, Dan Irimie, Papp Gheorghe, Franzen Coloman, Vadnai Cornel, Stoicovici Alexandru. 7) Satu mare: Dunca Grigorie. 8) Maramureș: Nimenea. 9) Sălagiu: Grossmann Traian. 10) Solnoc Dobâca: Nimenea. 11) Bistrița Năsăud: Nimenea. 12) Turda Arieș: Nimenea. 13) Mureș Turda: Nimenea. 14) Treiscaune: Nimenea. 16) Făgăraș: Nimenea. 17) Odorheim: Nimenea. 18) Brașov: Comșa Gheorghe. 19) Hunedoara: Data Dumitru, Neamțiu Nicolae, Vasii Ioan, Suci Gheorghe, Roșca Ioan, Pasca Vasile, Halpern Ludovic, Roșu Adam, Motoșca Vasile.
- 20) Târnava mică: Pop Valer, Duca Dumitru. 21) Târnava mare: Nimenea. 22) Timiș-Torontal: Han Petru, Serdineanțu Mihai, Dimitrievici Ciril, Cruciu Oraț, Cruciu Teodor, Tausch Ioan, Albu Iosif, Chirilovici Gheorghe, Firneis Bela, Glatz Iosif, Balman Iosif, Oberst Bela, Barka Antoniu, Kendeffy Richard, Erös Iuliu, Dantner Francisc, Leu Iosif, Mähr Mihai, Roth Iosif, Opriu Ioan, Horecsny Sigismund, Etichen Dominic, Căndea Cornel, Menger Iosif, Angyalosi Arpad, Porovievici Stefan, Gut Iosif, Müller Ioan, Klapka Anton, Tordai Anton, Cristof Matei, Isac Irimie, Cristea Laurentiu, Iorgovici Iosif, Szántó Aladár, Gavrilesu Atanasiu, Leger Ioan, Brasch Ernst, Fritz Gheorghe, Schanen Albert, Kerer Iosif, Klepp Petru, Căput Nicolae, Wagner Ioan, Papp Ioan, Schäffer Stefan, Bernat Petru, Grabler Arpad, Körner Stefan, Sebestyén Pavel, Müller Francisc, Streitmater Carol, Neamțiu Filip, Haraszi Gheorghe, Muntean Constantin, Ardelean Ioan, Mureșan Alexandru, Endres Ioan Cisc, Köbel Anton, Rosch Carol, Gyuricza Alexandru, Poenar Teodor, Mojem Gheorghe, Duca Matei, Incze Carol, Devald Balind, Krämer Viliam, Noll Antoniu, Bisch Mateiu, Teleki Simon, Rêthy Iosif, Jivan Ioan, Crașovan Ioan, Ascher Arpad, Körmendi Ioan, Bongart Anton. După ce sa constatat numărul prezenților și s-au făcut

anunțării pentru participarea la desbaterea programului Dl. Dumitru Pop vicepreședintele Reuniunii notarilor, în absența președintelui D-lui Alexandru Buha, greu bolnav, preia rolul de președinte și după ce binevintează pe Dl. prefect, pe Dl. director general și ceilalți oaspeți, atât Dl. prefect, cât și Dl. director general salută Congresul într'o înflăcărată cuvântare, după care președintele declară congresul de deschis.

Președintele, în fața Congresului cercetat de vreo 200 notari, într'un expozeu scurt și precis, înaliniamente generale expune toate doleanțele notarilor comunali, ivite în urma aducerii pe tapet a proiectului de lege pentru Unificarea Administrativă.

Amintește, că de când este cunoscut proiectul de lege suscitată, în corpul notarial s-au ivit 2 curente, în cece privește combaterea părților nepotrivite față de corpul notarial din acel proiect. Unul, ca să fie în întregime combătut, iar altul ca să fie numai în părțile de mai mare importanță și numai în acelea, cari privesc corpul notarial. Fiindcă acest din urmă curent a fost mai practic și mai ducător la scop, a triumfat.

Proiectul în general se declară de acomodat, afară de unele părți nepotrivite, ca investirea primarului comunal cu atribuțiuni prea mari, pe cari în lipsă de pregătire școlară, nu le va putea îndeplini în comunele rurale. Notarul comunal, care a fost și este și azi adevăratul conducător al Comunelor rurale, are atribuțiuni prea puține și fără conlucrarea dânsului, care are pregătirea și practica necesară de conducerea unei comune rurale, administrarea acesteia va fi foarte greoaie, iar propășirea imposibilă. În sfârșit amintește, că e în interesul Comunelor rurale și al Statului, ca conducerea să se rezerve oamenilor pregătiți și acestora să li se asigure existența. După acestea dă cuvântul raportorului Nicolae Olariu, notarul Reuniunii. Raportorul obiecțiunilor față de proiect Nicolae Olariu, după ce face un scurt istoric al necesității unificării administrative în toate părțile României întregite, cetește obiecțiunile diferitele articole din proiect și anume :

Art. 6. Deoarece din acest articol nu reiese — clar se întâmplă cu așa zisele „notariatele

cercuale“ din Transilvania și peste tot asocierea comunelor nu e clarificată pe deplin, acest articol să se modifice pecum urmează: Comunele rurale, cu mijloace materiale restrânse, se pot asocia cu aprobarea delegațiunel județene, pentru împlinirea atribuțiunilor de administrație generală și pentru a suporta unele cheltueli de administrație locală.

Comunele asociate, pe lângă consiliul comunal propriu, au și un consiliu comunal compus și constituit conform regulelor stabilite sub Titlul V din proiect, care va funcționa în baza statutelor într'una din Comunele asociate, fixată ca reședință a asociațiunei. Comunele astfel asociate au numele de Comună administrativă, spre deosebire de Comuna rurală, care dispune de mijloacele materiale necesare pentru împlinirea atribuțiunilor de administrație generală și pentru a suporta toate cheltuielile de administrație locală și care se numește Comuna locală.

Art. 10. Considerând, că acest articol tratează apartinența (indigenatul) comunală și că chestiunea indigenatului nu e aranjată prin acest mic articolaș, să se modifice respective adauge acest articol cu următoarele: (Vezi art. 4—11 din proiectul de lege al Reuniunii din 16.-IX. 1922).

Art. 20 Considerând, că prin acest articol nu e lămurit, ce se întâmplă cu elementele românești din comunele rurale unde Românii sunt în minoritate și pentru ajutorarea acestora, ca să fie reprezentați în mod covârșitor la conducerea comunelor rurale, să se modifice art. precum urmează: Consiliul comunal se compune din a) în jumătate parte membrii aleși cu vot universal, prin scrutin de listă, vot, egal obligator și reprezentarea minorității; b) în jumătate parte membrii de drept și cooptați, între cari pot fi și femei; c) membrii delegați de camerele de comerț, industrie și muncă. Prin această procedură elementul țăranilor în totdeauna poate ieși în Consiliu cu punctul său de vedere, fiind mai mulți și prin membrii de drept se ajută scoaterea la iveală a elementului românesc.

Art. 23. După acesta să se intercaleze următoarele: Membrii de drept cu vot deliberativ în consiliile comunale sunt I. în comunele rurale: a) membrii comitetului permanent (dele-

gația permanentă); b) preoții încredințați cu conducerea oficiului parochial; c) dirigintele sau dirigintii școlilor din Comuna. Deși această procedură are nedemocratică, însă alegerile din trecut ne a învederat, că țărani au ales în consilii elemente nepotrivite, turbulente și intelectuali au fost abandonați, din cecece a rezultat pretutindenea desinteresul față de bunul mers al administrațiunii comunei și distrugerea bunurilor comunelor.

Art. 24. În legătură cu articolele premergătoare acestui articol să se modifice precum urmează: Consiliile comunale, îndată după depunerea jurământului cooptează prin vot secret atâția consilieri, câți întregesc numărul membrilor de drept la numărul celor aleși. — Între membrii cooptați pot fi și femei.

Art. 26. În urma celor premergătoare acestui articol să se suprima.

Art. 54. După acest articol să se intercazeze textul din art. 59 P. b) din proiect, fiindcă numirea și licențierea din serviciu a funcționarilor comunali e potrivit a fi în atribuțiunile consiliului și nu a primarului comunal, fără nici o pregătire. Dealtfel acesta se regulează prin statutul funcționarilor.

Art. 66. Se va reguła prin statutul funcționarilor, acest drept ne fiind potrivit pentru primar.

Aliniatul 12 din acest articol să se întregască cu următoarele...; în comunele urbane, iar în comunele rurale notarul deoarece în părțile Ardelene din anul 1895 începând, decând s-a creat registrele stării civile, ca om cunoscător de legi și cu pregătire superioară, iar în vechiul regat tot notarul prevede aceste agende și numai de formă e primarul ofițer de stare civilă, prin urmare n-ar fi nici o piedecă modificarea acestui articol.

Art. 83. Această parte din proiect este cea mai arzătoare pentru notari, fiindcă tratează despre ei, să se întregască acest articol cu următoarele: Notarul este îndatorat și îndreptățit a redacta petițiuni sau acte de notariat pentru cei interesați, cari ar recurge la oficiul său. Pentru acest serviciu, notarul, sub pedeapsă disciplinară, nu va putea cere o plată mai mare, decât aceea fixată în tariful stabilit de delegațiunea județană

În părțile ardelene acest drept îl au notarii din vechi timpuri, având pregătirea necesară pentru a redacta astfel de acte și fiind acest drept regulat prin un statut județan aprobat de Ministerul de Interne, fiind notarii materialicește răspunzători pentru actele, cari le dresază.

În vechiul regat notarii încă dresază acte pentru partide, fără a avea drept să perceapă anumite taxe, însă se percep bacșișuri, cecece e o stare disordonată și intolerabilă.

Este mai potrivit, ca aceste acte, după modelul din părțile ardelene, să se facă de notari în baza unui regulament, decât să se facă cu bacșișuri, căci populația tot are nevoie de diferite acte judiciare, pe cari dacă ar fi silit să alerge la oraș, de multe ori la mari depărtări, să le facă prin advocați sau judecători, ar pierde multă vreme, ar avea spese mari și ar fi expus de multe ori și pagubelor, iar când cineva ar vrea să facă un testament și e greu bolnav iar fi chiar imposibilă deplasarea la oraș.

Deși legea advocaților și proiectul de lege administrativ nu atinge dreptul notarilor din părțile ardelene, ca să dreszeze acte de notariat, în schimbul unor taxe statutare, totuși e dorit, ca acest drept să se extindă și în celelalte părți a-le României și să fie prevăzut și în lege.

Se observă, că prin aceste venite notarii se ajută în susținerea copiilor la școală, cari sunt la oraș și unde are spese ne mai promenite, pe când funcționarul dela oraș nu trebuie să se îngrijească de cartir și vipt separat pentru copii săi, având astfel, în raport cu notarii, — o prea mare înlesnire.

Art. 84—94 Părțile din aceste articole cari se referă la numiri, avansări, salarizare, disciplină etc. să se modifice, în sensul statutului funcționarilor.

Pregătirea notarului să fie de cel puțin un an practică și cel puțin un an la un curs administrativ, iar pentru notarii, cari nu sunt din Ardeal, unde până acuma s-a cerut o pregătire minimală, să se fixeze un termen de tranziție ca să se poată pregăti tineri pe această carieră, conform cerințelor, iar până atunci actualii notari cu puțină pregătire să fie încadrați în o clasă mai inferioară de salarizare.

Notarul, să fie membru de drept în consiliul comunal, căci nu se poate închipui, ca notarul comunal, cu pregătirea sa superioară, să fie numai oaspe în consiliu, unde dacă vrea consiliu să recurgă la sfatul său recurge și dacă nu vrea, nu recurge.

Notarul să fie controlorul întregii administrațiuni comunale, având în urma pregătirii sale priceperea recerută și vederi mai largi, ca organele comunale fără pregetire școlară mai multă să nu ducă comunele la regres în loc de progres și să nu se distrugă averea comunală. Cuvântul de „agent administrativ“ să se înlocuiască cu cuvântul organ administrativ, fiind cuvântul de agent deositor pentru notari, cari au pregătire superioară.

Notarul să aibă drept, în cadrele atribuțiilor sale să dea ordine directe și nemijlocite jandarmilor din comunele sale în scris și în caz de urgență și verbale în interesul bunului mers al administrațiunei.

Notarul să fie așa zicând „jurisconsultul“ comunei, dând sfaturi populației în toate dările lor mărunte și de multe feluri, ca populația să nu fie silită a alerga pentru toate mărunțișurile la oraș, cauzându-se spese și pierdere de vreme.

Notarul, să beneficieze și pe mai departe de toate acele drepturi, cari i-au fost asigurate din partea comunelor, astfel locuință, sesiuni notariale, precum și usufructul de grădini și pământuri productive, relut de lemne etc. — ca prin aceasta să se ușureze traiul notarilor fără îngreunarea statului.

Art. 102. Calificația secretarului să fie cel puțin 4 cl. medii, căci mai ales în comunele din părțile ardelene, unde sunt comune mari și ordonate, cu averi mari nu se poate închipui o administrație de oameni cu 4 cl. primare.

Dacă primarul n-are pregătire, secretarul numai cu 4 cl. primare, populația nu va avea nici un respect față de astfel de indivizi, vor deveni incapabili în fața mulțimei și toată starea înfloritoare a multor comunei se va ruina, ceea ce nu e în interesul statului, ci în paguba lui.

Art. 239. Acest articol să se pună în legătură cu legea contabilității.

Art. 317 să se suprimă, deoarece înaintarea

în un exemplar a tuturor proceselor verbale a-le consiliului comunal la prefect, ar fi un lucru inutil, deoarece controlul gestiunei se poate face prin notar ; care e permanent în comună și prin subprefect

După ce s-a deschis discuțiunea la diferitele articole și după ce Dl. director general a dat lămuririle necesare pentru articolele obiecționate, congresul primește unanim raportul d-lui Nicolae Olariu, cu observarea, că în acest senz prezidiul să aleagă o delegație, care compunând un memoriu să-l prezinte Dlui Ministru de Interne cât mai urgent, dar în tot cazul înainte de desbaterea proiectului de lege pentru unificarea administrativă în parlamentul țării.

Cât privește punctele 3 (aranjarea situației notarilor), 4 (Compunerea regulamentului unic de pensionare) 5 (Tipografia comunală) 6 (Revista „Administrația Română“) din program se hotărăște ca prezidiul în sfera sa de activitate să rezolve aceste chestiuni și anume când se va aranja situația celorlalți funcționari se va aranja și a notarilor, un regulament unic să compună prezidiul și să-l înainteze Ministeru'ui de Interne spre aprobare : „Tipografia comunală“ dacă e posibil să se înființeze, iar dacă notarii nu semnează acțiuni, să se ia dela ordinea zilei și în sfârșit revista cu ori ce preț să se mențină, fiind organul corpului notarial.

Astfel congresul terminând desbaterea programului, președintele mulțumește tuturor pentru participarea și decurgerea în liniște la acest congres după care Dl. Prefect, Dl. Director general și Dl. deputat Ramneanțu asigură tot sprijinul pentru corpul notarial, ca poziția socială și starea materială să fie satisfăcătoare pentru notarii comunali.

Dupăce congresul aprobă trimiterea unei telegrame M. S. Regelui, Dlui primministru Ionel Brătianu, Dl. Ministru de interne Arhur Voitoianu, Dl. secretar general dela Ministerul de Interne R. Franassovici și după ce i-și arată regretul pentru morbul și absența neobositului lor președinte Alexandru Buha, președintele Dumitru Pop, între freneticele aplauze a-le congresului, închide congresul.

D. c. m. s.

Președinte :

Demetru Pop.

Notar :

Nicolae Olariu.

Către Ministerul de Interne

București.

Domnule Ministru!

Subsemnata delegațiune, în baza hotărârii congresului notarilor și subnotarilor comunali și cercuali din Transilvania, Banat, Crișana, Maramureș ținut la 23. Oct. 1923, în sala Prefecturii județului Timiș-Torontal, din orașul Timișoara, în asistența Dlui Dr. Iuliu Costea, prefectul județului Timiș-Torontal, ca reprezentant al guvernului, și a Dlui Modolea, director general, delegat al Ministeriului de Interne, avem onoare a înainta față de articolele, cari ne privesc pe noi notarii comunali și cercuali din susamintitele părți a-le țării, din proiectul de lege pentru unificarea administrativă, depus în adunarea deputaților, de către Dl. General Artur Văitoianu, fost Ministru de Interne următorul

Memoriu

în care se cuprind obiecțiunile și doleanțele noastre față de numitul proiect și anume:

Art. 6. deoarece din acest articol nu reiese clar, că ce se va întâmpla cu așa zisele „notariate cercuale“ din părțile ardelenene a-le țării și deoarece prin acest articol nu e pe deplin lămurită asocierea comunelor rurale, cerem, ca acest articol să se modifice în modul următor: „Comunele rurale, cu mijloace materiale restrânsă se pot asocia, cu aprobarea delegațiunii județene, pentru împlinirea atribuțiunilor de administrație generală și pentru a suportă unele cheltueli de administrație locală“.

„Comunele asociate, pe lângă Consiliul comunal propriu, au și un consiliu comun, compus și constituit conform regulilor stabilite în Titlul V din proiect, care va funcționa, în baza statutelor, într'una din comunele asociate, fixată, ca reședința a asociațiunei. Comunele astfel asociate au numele de „comună administrativă, spre deosebire de comună rurală, care dispune de mijloacele materiale necesare, pentru împlinirea atribuțiunilor de administrație generală și pentru a suportă toate cheltuelile de administrație locală și care se numește „comună locală“.

Art. 10. Considerând, că acest articol tratează despre apartinența (indigenat) comunală

și că chestiunea apartinenței nu e aranjată prin acest mic articol, să se întregească cu următoarele

a) Nu cad sub aceste prevederi soldații activi ca membri armatei, averile Coroanei și toate edificiile militare, chiar și arendate pe durata arendării.

b) Fiecare cetățean trebuie să-și aibă apartinența în o comună oarecare. Fiecare cetățean numai în o comună poate avea apartinență; care atunci înceată, când și-a câștigat apartinența în o altă comună.

c) Copii legitimi și legitimați obțin apartinerea tatălui lor, cei nelegitim a mamei lor, iar cei adoptați a părinților lor adoptători.

d) Soția urmează apartinența soțului ei legal și o menține și ca văduvă, până atunci, până când nu-și câștigă altă apartinență, iar soția divorțată i-și recâștigă apartinența anterioară.

Femei, de suditență străină, cari au câștigat cetățenia română prin căsătorie, i-și mențin apartinența câștigată prin căsătorie și în cazurile de mai sus, iar femeia care-și recâștigă cetățenia română prin anularea căsătoriei cu soțul strein, trece în apartinența acelei comune, unde a avut apartinența înainte de căsătorie.

e) Autoritatea comunală poate denegă dreptul de domiciliare în comuna sa, a celui cetățean, care vrea să se mute din o altă comună dacă se dovedește, că numitul e condamnat ori se află sub procedură penală, dacă nu se poate susține fără însărcinarea comunei și dacă nu produce certificat de moralitate dela autoritatea domiciliului anterior.

f) Cetățeanul, care domiciliază într'o comună timp de 4 ani și contribuie la sarcinile comunale în acest interval, intrucât autoritatea nu ridică excepțiunile din punctul premergător, pe lângă solvirea taxei de primire pe seama fondului comunal, stabilită de Consiliul comunal, poate fi și trebuie să fie considerat ca apartinător acestei comune.

g) Cetățeanul primit conform punctului premergător se bucură de toate drepturile având a suporta și toate indatoririle locuitorilor indigeni.

Art. 20. Considerând că prin acest articol nu e asigurată ajungerea elementului românesc între reprezentanții acelor comunei, unde Românii sunt în minoritate, cerem modificarea acestui articol precum urmează: Consiliul comunal se compune a) în jumătate parte membrii aleși cu vot universal, prin scrutin de listă, vot egal, obligător și reprezentarea minorității; b) în jumătate parte membrii de drept și coopțați, între cari pot fi și femei; c) membrii delegați de camerele de comerț, industrie și muncă. Prin această procedură elementul sătesc (țărani), întotdeauna pot ieși la iveală în consiliul comunal, cu punctul lor de vedere fiind mai mulți la număr, iar pe altă parte, prin membri de drept, de regulă Români, se ajută scoatrea la iveală a elementului românesc.

Art. 23. După acest articol să se adauge următoarele: „Membrii de drept cu vot deliberativ în consiliile comunale sunt în comune rurale a) membrii delegațiunei permanente; b) preoții șefi ai oficiilor parohiale; c) învățătorii dirigiații ai școalelor din comună“. Deși această procedură pare nedemocratică, însă alegerile comunale din trecut ne-au invederat, că populația a ales în consilii elemente nepotrivite, turbulente, și intelectualii au fost abandonăți, din ceea ce au rezultat desinteres față de treburile obștești și de multe ori distrugerea bunurilor din comune.

Art. 24. În legătură cu articolele premergătoare acest articol să se modifice precum urmează: Consiliile comunale, îndată după depunerea jurământului cooptează prin vot secret atâția Consilieri, câți întregesc numărul membrilor de drept, la numărul celor aleși. Intre membrii coopțați pot fi și femei.

Art. 26. După acest articol să se adauge textul din ar. 59 punct b) din proiect, fiindcă numirea și licențierea din serviciu a funcționarilor comunali nu e consult a fi lăsată în atribuțiunile primarului ci cel mult a consiliului comunal, dacă statutul funcționarilor n'ar regula această chestiune.

Aliniatul 12 din acest articol să se întregească cu aceea, că primarul numai în comunele urbane e ofițerul stării civile, pe când în comunele rurale să fie notarul. Motivăm aceasta cerere de modificare cu faptul, că în părțile ardelene, începând din anul 1895 după crearea reg. st. civile, ca oameni cu pregătire superioară, cunoscători de legi, cari pot și impune d. e. la actul solemn al căsătoriei. După cât știm în vechiul regat agendele de stare civilă tot notarul le povede și numai de formă e primarul, prin urmare n'ar afla nici un impediment modificarea acestui articol în favorul nostru.

Art. 83. Cerem înlocuirea Cuvântului de „agent“ cu „organ“ administrativ, deoarece pentru un notar, care are pregătire superioară, numele de „agent“ e jignitor.

Art. 84. Notarul cerem, să fie membru de drept în consiliul comunal, căci nu se poate închipui poziția lui în consiliu, unde dacă vrea cineva să reflecteze la sfatul și îndrumările sale reflectează și dacă nu, nu.

Art. 86. Cerem, ca să se specifice, care să fie pregătirea școlară a notarului și anume să fie cel puțin a notarului din părțile ardelene (8 cl. de liceu sau alte școli echivalente, un an practică într'un birou notarial și un an curs administrativ.

Art. 85, 87—94 Părțile din aceste articole cari se referă la numirea, avansarea, salarizarea, disciplinarea etc. a notarului să se modifice în conformitate cu statutul funcționarilor.

Ca întregire la art. 84—94, cari privesc pe notarii comunali și cercuali, cerem încă următoarele atribuțiuni.

a) Până atunci, până când se vor putea pregăti tineri pe carieră notarială cu pregătirea școlară dar cel puțin a notarului din părțile ardelene — notarii cu pregătire mai puțină (vechiul regat, Basarabia, Bucovina) fixându-se un timp de tranziție, — să fie încadrați într'o clasă de salarizare mai inferioară, iar notarii din părțile ardelene să se încadreze în conformitate cu pregătirea lor.

b) Notarul să fie organ de control în urma capacității sale asupra întregii administrațiuni din comună, ca unul, care e în continu în comună și poate vedea tot ce se petrece în aceea.

c) Notarul să aibă drept, că în cadrele atribuțiilor sale, dacă e nevoie, să dea ordine în scris jandarmilor și verbal în caz de urgență, ca bunul mers al administrației să nu fie stânjenit.

d) Notarul să fie așa zis jurisconsultul comunei, dând sfaturi populației în toate dăruirile ei mărunte și de multe soiuri, ca populația să nu fie silită a alerga pentru toate mărunțișurile la oraș, cauzându-se spese și pierdere de vreme.

e) Notarul să beneficieze și pe mai departe de toate acele drepturi, pe cari le posedă acum, ca emolumente și anume locuință în natură sau închiriată, sesiuni notariale uzufruct de grădini și pământuri productive, relut de lemn, toate acestea dela respectiva comună politică.

Prin aceasta, fără însărcinarea statului ar fi și pe mai departe, cu deosebire în părțile ardelen, ușurată situația materială a notarilor cari în raport cu ceilalți funcționari au un salariu neînsemnat.

f) Notarul să fie îndreptățit și îndatorat a redacta petiții sau acte de notariat, pentru cei interesați, cari recurg la oficiul său. Pentru acest serviciu notarul, sub pedeapsă disciplinară să nu poată cere o plată mai mare, decât aceea fixată în tariful stabilit de delegațiunea județană.

În părțile ardelen acest drept îl au notarii din vechi timpuri, spre mulțumirea populației, în bază de statut județan aprobat de Ministerul de interne, fiind materialicește răspunzători pentru actele cari le dresază.

În vechiul regat notarii încă dresază acte, fără a avea drept să perceapă vreo taxă, însă se percep bacșișuri, ceea ce e o stare deso donată și morală. E în interesul populației, ca acest drept al notarilor să se stipuleze și în legea administrativă extinzându-se treptat în întreaga țară, ca poporul să nu fie nevoit a alerga pentru ori ce act mărunț și neînsemnat la un avocat sau judecător din oraș, de multe ori foarte îndepărtat, cauzându-se astfel mari spese și pierdere de vreme, ba în caz, că cineva e greu bolnav și ar vrea să facă un testament, iar fi chiar imposibilă deplasarea la oraș.

Observăm, că prin aceste venituri particulare câștigate în urma dresării actelor de notariat pe cari nu le atinge nici legea advocațiilor și nici proiectul administrativ, fără îngreunarea statului notarii ar fi intrucât-va ușurați materialicește, căci altcum cu salariul minimal ce-l au nu pot face față marilor cheltuieli în scumpetea de azi, nu-și pot ține copii la școală

pentru cari trebuie să plătească vipt și chirie, de ceea ce orașanul e scutit, dar notarul nu. Plusul cheltuielilor notarilor, cari trăesc în comunele rurale, unde nu sunt școli mai înalte în forma această s-ar mai echilibra într-o câțva.

Art. 102. Pregătirea școlară a secretarului comunelor rurale să fie de cel puțin 4 cl. medii sau școli echivalente, căci dacă primarului nu i se cere pregătire, și secretarul va avea minimală pregătire de 4 cl. primare, atunci administrarea comunelor, cu deosebire în părțile ardelen unde sunt comune mari cu averi mari și populație mai înaintată în cultură, va fi imposibilă, fiind acești oameni fără nici o autoritate în fața poporului, putând urma chiar și ruina materială a comunei în urma unei administrări fără cap și pricepere a averii comunale.

Art. 239. Acest articol să se pună în concordanță cu legea contabilității.

Art. 317. Să se suprimă, deoarece înaintarea într-un exemplar a fiecărei hotărâri a consiliului comunal, prefectului județan, e inutil, fiind notarul, ca organ de control, în continu în comună și fiind organ de control și subprefectul.

Dle Ministru! Acestea ar fi obiecțiunile și doleanțele bazate și motivate a-le corpului notarial. Când vă aduceam la cunoștință aceste cereri arzătoare, pentru sanarea neajunsurilor, cari ne adânc în poziția socială și situația precară materială a notarilor comunali și cercuali, în numele acestui corp declarăm, că intrucât modestele noastre obiecțiuni și doleanțe nu vor afla resonetul cuvenit în imposibilitatea de trai pe cariera noastră, va trebui să ne părăsim posturile căutând ameliorarea situației noastre morale și materiale în ocuparea altor funcțiuni, ceea ce însemna regresul pe toate terenele ale comunelor noastre rurale, urmând și o îngreunare a mersului administrației scumpei noastre Patrii, a cărei prosperare am dorit-o și o dorim.

În speranța sprijinului Dvs., cu ocazia debaterii proiectului de lege pentru Unificarea Administrativă în parlamentul țării semnăm

Timișoara, la 23 Oct. 1923.

Delegațiunea Congresului notarilor și subnotarilor comunali și cercuali din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș

Alexandru Buha
Președintele Reun. centrale.

Nicolae Olariu
Notarul Reun. centrale.

Dimitrie Pop
Vice-pres. Reun. centrale.

LUDOVIC SZIKLAI

TIPOGRAFIE :-: PAPETĂRIE,
LEGĂTORIE DE CĂRȚI
FABRICĂ DE STAMPILÉ
LUGOJ

MARE MAGAZIE DE IMPRIMATELE NECESARE
BIUROILOR NOTARIALE DE TOATE SOIURI.
LA CAZ DACĂ VA AVEA VRE-UN JUDEȚ IM-
PRIMAT SPECIAL ACEASTA SE FACE LA
CERERE IN 24 ORE. MARE ASORTIMENT IN
RECVIZITE DE BIROU, REGISTRUL DE IN-
TRARE, INDEX, LIBEL DE POȘTA, PROCESE-
LE-VERBALE, REGISTRUL LUCRĂRILOR PRI-
VATE ETC. ETC.